

[Mohr Dam.]

vore islandske frænder skal få håndskrifterne, som må betragtes som Islands dyrebareste nationale klenodie, tilbage.

Det er klart, at den juridiske ejendomsret til håndskrifterne tilkommer Danmark, hvorfor det er et så meget mere prisværdigt højsind, der udvises fra dansk side, helt frivilligt at skænke disse håndskrifter som en tribut og et venligt håndslag til broderfolket i Island.

De to folk, det islandske og det færøske, har siden landnamstidens første dage haft en livlig åndelig og erhvervsmæssig forbindelse med hinanden. Sagaerne med sagn og digte og de historiske begivenheder, der er nedfældet i de berømte skindbøger, har levet, er blevet diskuteret, gengivet i lyrisk form ved kvad og sange blandt den færøske befolkning. Selve den kendte historiske og dramatiske Færingesaga findes i håndskrifterne. Vi færinger står således i en særlig stor taknemlighedsgæld til islændingene og vil gerne vise vor påskønnelse og taknemlighed over for vort frændefolk i Island ved at være med iblandt dem, der stemmer for overlevering af håndskrifterne til Island, en i sandhed god, højsindet handling, som er den nordiske ånd værdig.

Diderichsen: Argumentationens tid er unægtelig forbi her i denne sal, og hverken argumenter eller protester, hverken imødekommenhed eller forligsvillighed fra mindretallets side har gjort noget indtryk på den højtærede undervisningsminister, regeringen eller folketingets flertal. Med et udtryk, som siges at stamme fra det tidligere medlem, fhv. minister Starcke, vil jeg sige om den højtærede undervisningsminister og folketingets flertal, at de er argumentresistente. Jeg skal derfor på denne for dansk videnskab og kultur så smertefulde og bitre dag nøjes med at udtrykke den dybe sorg og den heftige vrede, som i dag hersker og i lang tid fremefter vil herske i de fleste videnskabeligt arbejdende kredse i Danmark, og som i særdeleshed i lang tid vil besværliggøre et samarbejde med islandske lærde. Det er beklageligt at måtte konstatere, at regeringen og folketingets flertal trods alle smukke ord om forståelse for dansk videnskab og kultur ved sin ensidige og uforstå-

ende holdning har uddybet kløften mellem dansk videnskab og dansk folkestyre.

Det ærede medlem hr. Dupont gør fredeles sit bedste for at mistænkeliggøre danske videnskabsmænd, medens alt, hvad der kommer af udsagn fra Island, betragtes som åbenbare sandheder. Jeg kan ikke se, at de unøjagtigheder, som muligvis er til stede i professor Westergård-Nielsens redøgørelse, rækker det allermindste ved sagens kerne.

Også det ærede medlem hr. Helveg Petersen har i dag gentaget sin opfattelse, at de danske videnskabsmænds protester væsentligt skyldes besidderglæde.

Lad det være sagt igen — og i dag altså for sidste gang — at det ikke har skortet på muligheder for at nå frem til et rimeligt resultat, således at Island fik en gave — hvis det da ikke sagde nej til at modtage den — og det videnskabelige arbejde her i København ikke led væsentligt afbræk. Under let gennemskuelige påskud, som åbenbart skulle gælde for argumenter, har regeringen afvist ethvert forsøg på at finde frem til en løsning. Ikke en tøddel har man villet ændre i lovteksten, fordi man følte sig forpligtet til at kludre videre med en sag, der har været forkludret fra begyndelsen. Det ligger åbenbart ikke for den højtærede undervisningsminister at rette sig efter den gamle klassiske formaning, der hedder: det er menneskeligt at fejle, men det er tåbeligt at fremture i fejltagelsen.

Folketingets mindretal i denne sag er blevet behandlet fra oven og nedefter; der har ikke været nogen ærlig vilje til forhandling. Når man ikke har villet ændre et komma i lovteksten, hvordan kan man da tilbyde grundig og langvarig behandling? Mindretallet er ganske klart blevet holdt for nar i forventningen om, at det ikke kunne udvikle sig til et flertal. Som udvalgsmedlem indtil slutningen af marts kan jeg bevidne, at der i tiden indtil da ikke foregik noget som helst, der kunne kaldes en saglig forhandling, i udvalget. Jeg gentager, at der på ethvert tidspunkt var muligheder for et forlig, som var både saglig forsvarligt, imødekommende over for Island og acceptabelt for dansk videnskab, omend ikke uden ofre.

For mit eget vedkommende forsøgte jeg endnu ved anden behandling at stille et